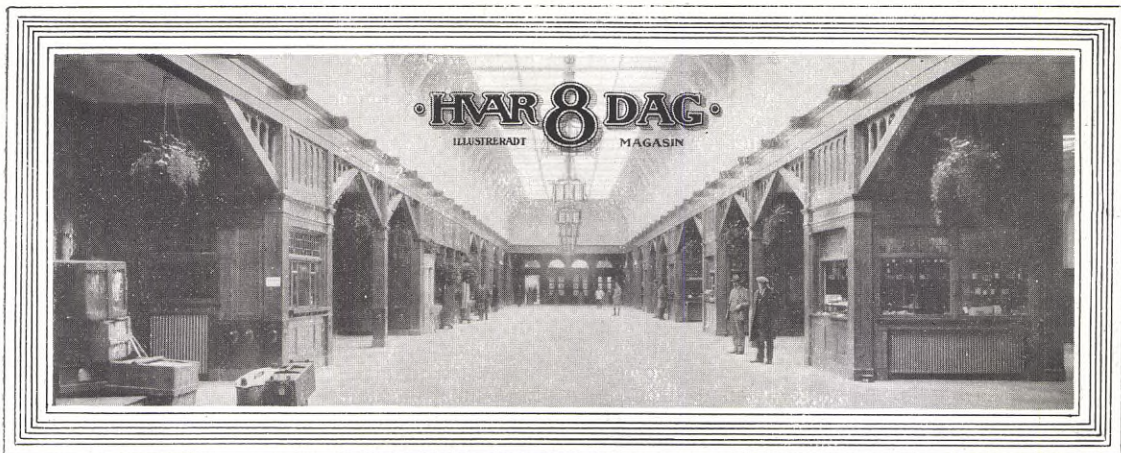

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DEN NYA STORA HALLEN Å STATENS JÄRNVAGSSTATION I GÖTEBORG. — FOTO. ALLARD, GÖTEBORG.

24:DE ÅRG.

DEN 3 JUNI 1923.

N:O 36.

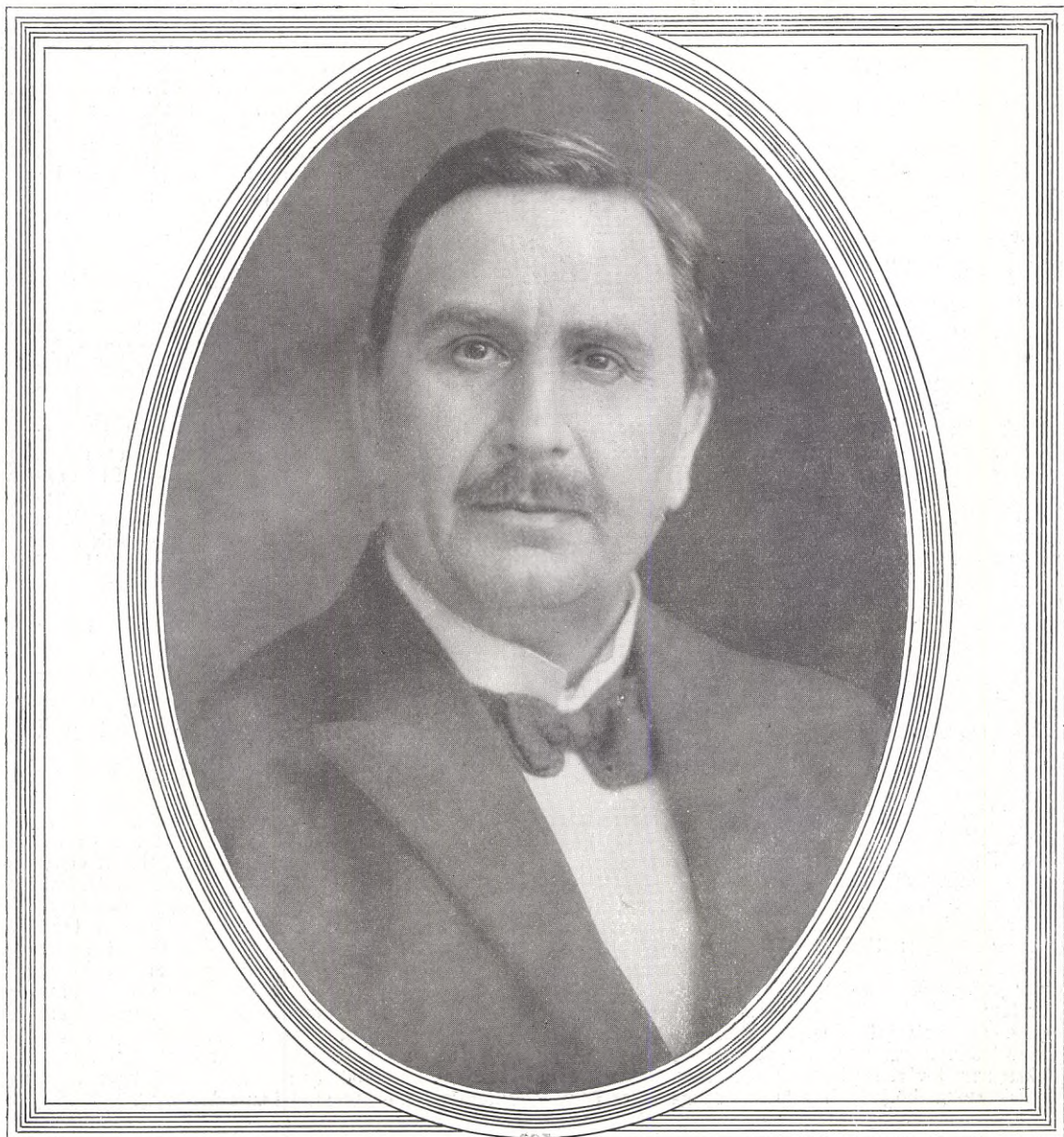

Foto. Jager, Skövde.

Kliché: Göts Bildbyrå & Klichéanstalt, Gt.

Carl Homan

"Hr C. G. Ekmans reservation segrade" eller "det av hr C. G. Ekman gjorda yrkandet bifölls av kammaren" — se där rubriker och vändningar i riksdagsreferater, varvid tidningsläsaren på sista tiden blivit van. I striden om arbetslöshetsdirektiven slog han rekord: där segrade han först i statsutskottet med ett sammanjämningsförslag och därefter i första kammaren genom att fälla detta, vilket dock icke får utläggas så, att han är någon vinglare: det var det politiska läget, som vinglat i stället. Sedan dess har det varit han, som givit den slutliga formuleringen av de nya dyrtidstilläggsbestämmelserna, och till sist blev det hans reservation i fråga om underdomartjänsterna på landet, som bragte kvinnors likställighetslag i avseende på tillträdet till ämbetsverk och statstjänster lyckligt i hamn. Socialdemokraterna gjorde vad de kunde för att förmå kammaren att kalla honom till hr Brantings efterträdare på den främsta av dennes excellensposter, i illa dolt syfte att därmed göra honom en otjänst; men även över frestelsen segrade han och har lojalt fortsatt på det trägna praktiska riksdagsarbetets väg utan partipolitiska bisyften, på vilken han så småningom kämpat sig fram till sin position. I vad mån denna kan rubbas av de senaste dagarnas händelser — det liberala partiets sprängning efter förbudslinjen — är givetvis ännu för tidigt att bedöma.

Carl Gustaf Ekman är född i Munktorp i Västmanlands län den 5 oktober 1872 samt son till lantbrukaren därstädes Carl Erik Karlson Kraft och hans maka Josefina Säström. Fadern var som namnet antyder indelt soldat och idkade jordbruk på sitt torp. Efter att i en privatskola ha erhållit någon undervisning fick han vid elva års ålder på egen hand slå sig fram. Han hade tjänst hos släktingar på landet och deltog i jordbruksarbete. Tidigt lade han i dagen energi och företagsamhet; redan före konfirmationsåldern idkade han som bisyssla till sin pojktjänst kreaturshandel! Men han visade även iver att förkovra sina kunskaper och tog två dagar i veckan lektioner för den då i socknen bosatte, sedermera till Amerika avflyttade fil. kand. E. Nykvist; från de impulser han från denne mottog härrör ytterst den puritanska livsuppfattning, varav han är behärskad. Vid 15 års ålder kom han så till Köping, där han arbetade som grundläggare om dagarna och läste om kvällarne. Följande år blev han absolutist, i det han då inträdde i Templarorden, dock blott för att stödja ett par av sina kamrater och utan att ana den betydelse han skulle få för denna orden och även för nykterhetsarbetet i det hela. Det strider mot Ekmans vana att taga någonting på slarv och han började nu ett allvarligt studium av alkoholspörsmålet i dess olika individuella och sociala aspekter, han togs i anspråk för sin ordens upplysningsarbete som talare, och vann som sådan snart anseende. År 1893 valdes han så till distriktstemplar i Västmanlands och Närke distrikt. Under tiden hade han genomgått en handelskola i Köping och lyckades nu förvärva sig möjligheter att 1894—95 genomgå Kristinehamns praktiska skola. Först nu lägger han slaggan å sido för att ägna sig åt pennan. Han startade som redaktör för Malmköpings tidning, men överflyttade redan 1896 till Bäragsbladet i Köping. Ej heller här kom han att stanna länge: 1897 valdes han till huvudkassör för den över hela landet arbetande Nykterhetsvännernas allmänna sjuk- och begravningskassa, vars centralexpedition förlades till Eskilstuna. Härifrån började han från 1898 utgiva Sjukassebladet och blev en ledande man inom den stora självhjälpsrörelse sjukkassorna i vårt land representera.

I Eskilstuna började han även deltaga i det poli-

tiska och kommunala livet. Redan år 1899, endast 27-årig, hade han utsetts till chef i Templarordens svenska nationaltempel — en post, varpå han ett helt årionde kvarstod — och vid samma års andrakammarval debuterade han som riksdagskandidat för de mest utpräglade nykterhetsvännerna i Eskilstuna. Redan 1902 invaldes han i stadsfullmäktige där och nedlade som sådan ett högt skattat arbete, vilket fortsattes till 1913, de sista tre åren på vice ordförandeplatsen. År 1907 fick han även plats i Södermanlands läns landsting och 1908 valdes han till vice ordförande i länets stadshypoteksförening. Redan 1905 invaldes han i stadsfullmäktiges beredningsutskott och 1910 i Eskilstuna folkskolestyrelse, vari han från början blev vice ordförande. Vidare deltog han i kommittéarbeten rörande åstadkommande av egna hem, och uppriktande av en husmoderskola, angående fattigvårdens ordnande, angående stadens förseende med elektrisk energi, om magistratens omorganisation o. s. v. Till skolningen i nykterhets- och självhjälpsrörelserna kom sålunda en mycket omfattande sådan inom det kommunala livet.

År 1909 blev han tillika redaktör för stadens största tidning Eskilstuna-Kuriren.

Eskilstuna-arbetarnes övergång till socialismen utstängde Carl Ekman från Andra kammaren: den omsvängningen låg hela hans individualistiska läggning emot. Den Lindmanska förstakammarreformen gjorde honom däremot självskriven till en plats i den Första, där han 1911 inträdde på Gävleborgsbanken, men numera överflyttat på de förenade Stockholms- och Uppsala länsbankarne. I riksdagen, till vars liberala samlingsparti han anslöt sig, anlätades han alltitrån början för statsutskottets arbeten, för vilka hans säkra räknehuvud och praktiska läggning gjorde honom sällsynt väl skickad och där han nu, såsom i inledningen framhölls, hör till de ledande männen. Tillika togs han i anspråk av regeringen för varjehanda kommittéer med början redan 1907 vid utredningen rörande understöds- och sjukkasseväsendet. Efter hans inträde i riksdagen ökades naturligtvis kommittéuppsdragens antal och de senare åren har han varit strängt sysselsatt dels med lönereglerna — 1918 fick han räte i den egentliga, från 1903 härstammande löneregringskommittén och 1920 blev han ordförande i kommunikationsverkens lönenämnd — dels med försvarsrevisionen samt har dessutom sedan 1921 haft säte i kommittén för ordnandet av de kvinnliga statstjänarnes lönefrågor. Även har han förordnats till överrevisor vid Statens järnvägar samt blev 1918 riksgäldsfullmäktigsuppleant, ett suppleantskap, som helt nyligen utbyts mot ordinarie riksgäldsfullmäktigbeställning.

I sin borgerliga verksamhet fortfor Ekman att utöva journalistens yrke, men överflyttade 1913 till Stockholm för att starta den nya förbudsvänliga "Aftontidningen", vilken emellertid 1918 måste nedläggas. Dels som redaktör för denna, dels genom sitt ingripande i huvudstadens valrörelser, vilket någon gång skett på ett mindre lyckligt och i varje fall för det irisinnade partiet mindre lyckligt sätt och även inbragt honom själv ett onödigt valnederlag, har han kommit att framstå som förbudsrörelsens egentliga fanbärare i vårt land. Men av den korta teckning här lämnats av hans politiska gärning torde framgå, att det är helt andra egenskaper än hans dietiska uppfattning, som fört honom fram till att bli en av förgrundsgestalterna i vår nuvarande riksdag: hans arbetsamhet, praktiskhet, allmänanda och frigjordhet från abstrakta ekonomiska doktriner.

Sedan år 1900 är riksgäldsfullmäktigen Ekman i äktenskap förenad med Laura Widlund.

JENNY LIND-MINNET I AMERIKA.

KORRESPONDENS FRÅN AMERIKA.

3 Juni 1923 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 •ILLUSTR• •MAGASIN•

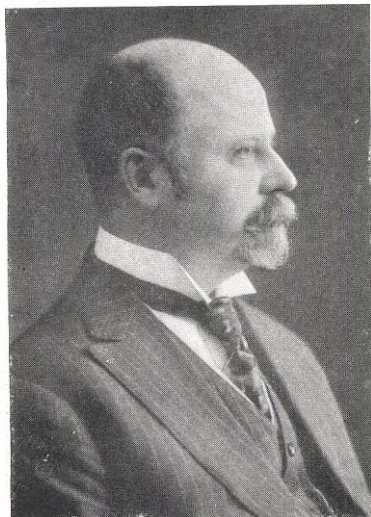
Nº 36 HOGAKTUELL 31 MAJ - 7 JUNI 24 ARG.

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 36

I mörkblå dubbeltonfärg.

EN VACKER VY FRÅN HUVUDENTRÉN TILL JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG. Vid foten av minareten t. v. — med klockan — ligger H. 8. D:s lilla kiosk, helt diskret, men icke desto mindre den första affärslokal den utställningsbesökande träffar på inom området. — Fotomonopolet fundet S:t Erik har han verksamt påvisat de skatter vi äga i vår svenska konst, musik och litteratur.

Genom hans outtröttliga åtgöranden har såväl den amerikanska som den svenska publiken tvingats att göra bekantskap med nyare svenska kompositörer, som eljest knappast fått tillträde till konsertsalen. Doktor Johannes Hoving har till Jenny Lind-minnet i dagarna utgivit en läckert utstyrd volym som rönt ett varmt mottagande i såväl svenska som amerikanska hem.

Efter porträtt.

Klickat Göteborg, Gbg.

D:R JOHANNES HOVING. Initiativtagare till bildandet av "Jenny Lind Association" i New York.

Det har dröjt länge innan det land, som gjorde namnet Jenny Lind världsberömt, sökt varaktigt hugfästa hennes minne.

Helt nyligen har emellertid i Amerika bildats en "Jenny Lind Association" med uppgift att resa en staty av vår berömda landsmaninna.

Initiativtagaren till detta företag, vilket inom amerikanska musik- och konstnärskretsar mötts med stor förståelse och levande intresse, är den i New York välbekante

d:r Johannes Hoving som under de senaste 20 åren kraftigt hävdat svensk kultur. Som ordförande och ledande kraft i sars-

skatter vi äga i

FRÖKEN SVEA BRUNIUS, föreståndarinnan för Jubileumsutställningens inkvarteringsbyrå, den institution som har sig anförtrodd anskaffandet av bostäder åt den ofantliga turistström som söker och skall söka sig till Jubileumsutställningen. — Sedan en följd av år innehavvarinna av den av henne startade, ansedda och i högsta grad anlitade "Svea Byrån" i Göteborg, har hennes erfarenhet inom hyresbranschen i förening med en utomordentlig arbetsförmåga och en betydande esprit d'arrangement blivit av allra största gagn för Utställningen och den ditresande allmänheten från när och fjärran.

Foto. Allard, Gbg. — Klickat Göteborg, Gbg.

I det galleri av framstående sångerskor härute, som med förståelse och pietet dyrkar minnet av "den svenska näktergalen", intager Frieda Hempel obestridligen det främsta rummet. I henne har den amerikanska konserttribunen fått en koloratursopran av

Jenny Linds klass. Frieda Hempel har just i dagarna avslutat en turné som omfattat icke mindre än 175 "Jenny Lind konserter" så kallade emedan sångerskans program upptager de flesta sånger som Jenny Lind sjöng under sin Amerika-turné, därvid hon uppträtt klädd efter samma mode som Jenny Lind, d. v. s. i 1850-talets dräkt.

Frieda Hempel har naturligtvis med största intresse omfattat tanken att resa ett varaktigt minnesmärke över Jenny Lind och som grundplåt till den nu pågående insamlingen har hon skänkt ett ansevärt belopp. Till hösten får den svenska publiken tillfälle höra denna utmärkte artist, då hon nämligen har för avsikt att företaga en turné till Sverige.

New York i maj 1923.

Gunnar Wickman.

Efter porträtt.

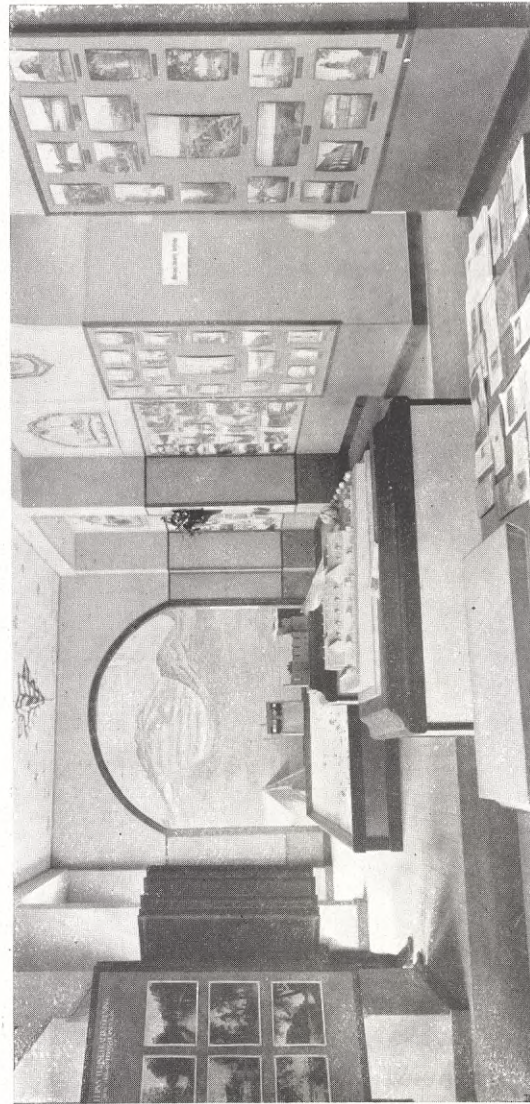
Klickat Göteborg, Gbg.

FRIEDA HEMPEL, den berömda sångerskan, framför Jenny Linds repertoar i dräkter från "Den svenska näktergalens" tid.

TURISTTRAFIKKONFERENS I GÖTEBORG

GRUPP AV DELTAGARE I TURISTTRAFIKKONFERENSEN den 28—29 maj samlad framför Göteborgs Börs. — (Foto: Allard, Gbg) — Källa: Apg. Göteborgs Tidningsb., Gbg

TURISTVÄSENDETS AVDELNING A JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN. Närmast synes modellen av Skånegården i Båstad och S:t Clemens i Visby; mitt i rummet en värdig liggande karta över Sveriges kommunikationer och turistorter, de senare markerade med små modeller av hus m. m. I bakgrunden en väggmålning över våra bergshöjders inbördes höjdhållanden och turiststationers lägen. — (H. 8 D:s Utställningsfotograf Allard). — Källa: Apg. Göteborgs Tidningsb., Gbg

En stor Turisttraffikkonferens öppnades den 28 maj i Göteborg av landshövding O. von Sydow, hedersordförande i Göteborgs Turisttraffikkonferens. Bland de till över ett hundratal uppgående deltagarna märktes svenska, norska och danska statsbanecheferna, Granholm, Rasmussen och Andersen-Alstrup, ett flertal chefer för resebyråer, representanter för turistföreningar m. fl. I hälsningstalet framhöll landshövding von Sydow önskvärheten av bättre reklam för Sverige i utlandet, varefter hovintendenten G. Åsbrink, amanuensen E. Carlsten, stadsrevisor A. Ramm och landshövding A. Ekman ägnade anföranden åt olika för turistväsendet viktiga frågor. Turistutställningen demonstrerades av dr J. Anrick och utfärder företogs i Göteborgs omgivningar, varefter konferensen den 29 maj upplöstes.

*

Vid jubileumsutställningen i Göteborg har en till omfattningen betydande och till innehållet intressant och värdfull avdelning ägnats vårt svenska turistväsende. Sv. Turistföreningen, Sv. Trafikförbundet, Göteborgs Turisttraffikkonferens, övriga turistorganisationer och ett flertal trafikföretag stå som anordnare och ha var och en i sin stad bidragit på ett eller annat sätt.

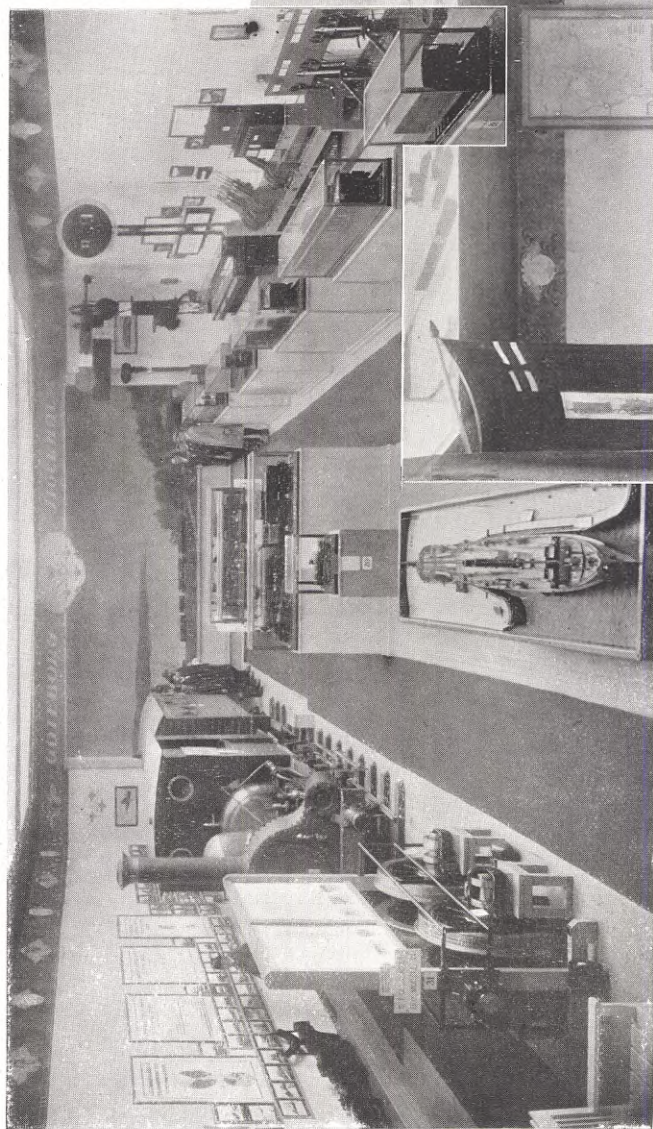
Hela den långa hallens innervägg är täckt med

Fortf. å sid. 571.

KOMMUNIKATIONSVÄSENDET Å JUBILEUMSUTSTÄLLNINGEN.

salar, av vilka den första naturligt nog grupperar sig kring den store järnvägsbyggaren Nils Ericsons byst. Särskilt intresse tillvinna sig de minutöst utförda modellerna av våra nyaste och märkligaste järnvägsbyggnader: *Forsmbron*, Skandinavien hittills i sitt slag största och ovanligaste broarbete, *Öredalsbron*, f. n. världens största normalspåriga järnvägsbro av stenmateriel och *bron över Pile älv* å bandelen Älvsby—Piteå.

Järnvägarnas oertörda utveckling under de gångna

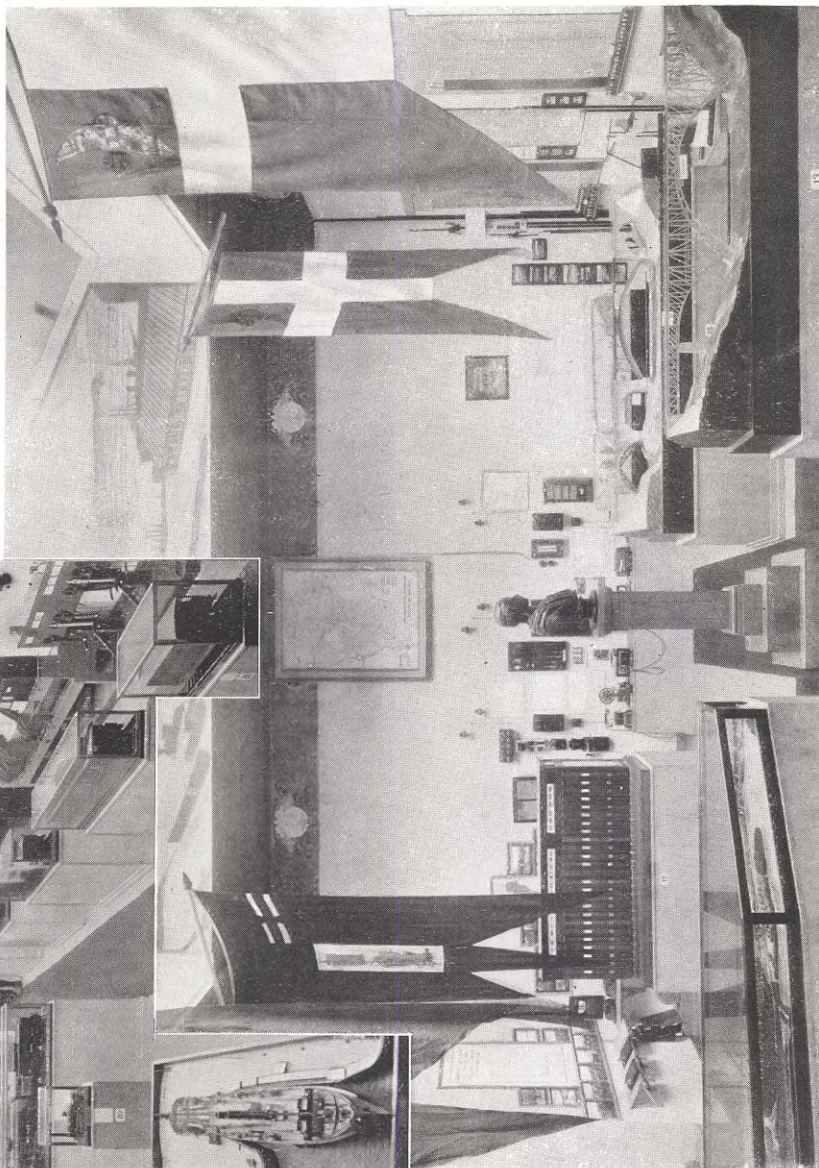
JÄRNVÄGSSTYRELSENS UTSTÄLLNING.

Överst: Närmast synes Trälleborg — Sasseritzfärjan • Konung Gustav V's i färjeläget, t. h. Modeller av åldsta och senaste vagnstyper, längre bort i v. lokomotivet "Frykstäd", det näst åldsta i Sverige byggda och använda lokomotiv, i bakgrunden: Modell av tun-el och järnvägsbank vid Jonsered med elektriskt personståglokomotiv kopplat till lokaltåg, visas i gång och tilldrag sig lika stor uppmärksamhet av stora som små.

Nederst: I mitten byst av NILS ERICSON, de svenska statsjärnvägarnas fader; omkring denna synas modeller av Forsmo m. fl. broar samt Svartbns malmbangård, äldre järnvägsflaggor, järnvägsbiljetter m. m. I bakgrunden en karta över det svenska järnvägsnätets utveckling med de olika bandelarna i kronologisk följd belysta.

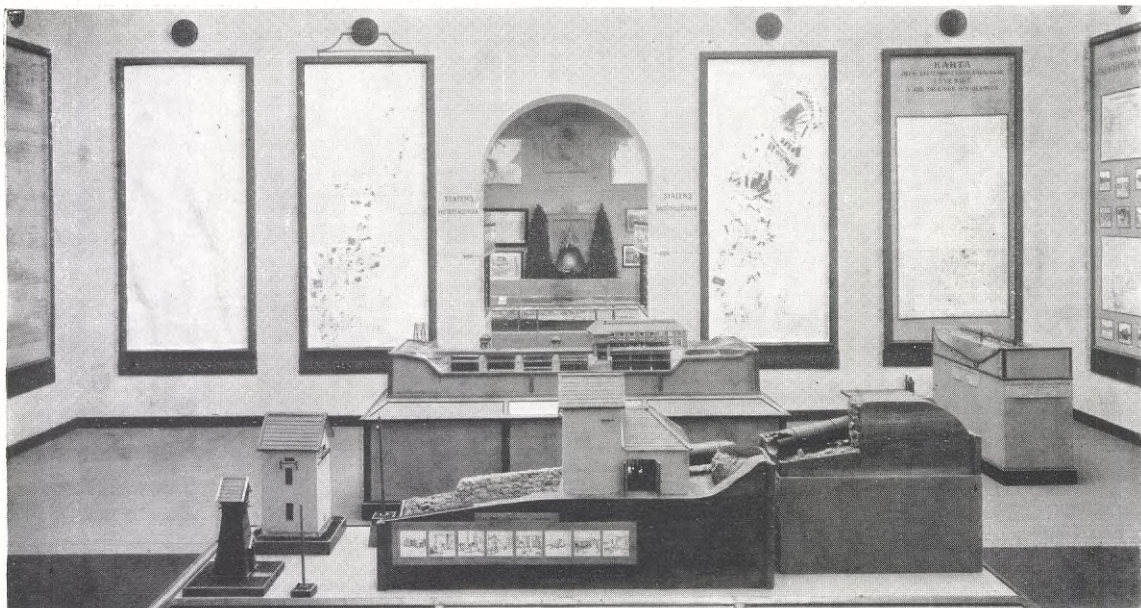
Kommunikationsverken — järnväg, post och telegraf — hava var för sig å Jubileumsutställningen upprättat avdelningar, ägnade att låta verkens historia på ett åskådligt och intressväckande sätt framträda.

Järnvägsstyrelsen har till sitt förfogande tvenne

H. 8. D:3 Utställningsfotograf Allard.

Kliche' Aug. Sjöberg Kisthemst., Öbg

Klick: Aug. Sjöbergs Klicheanst., Gbg.

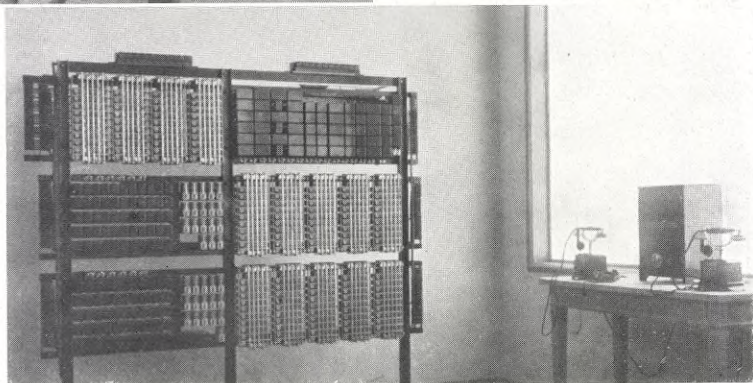
H. 8. D:s Utställningsfotograf Aliard.

Överst: VATTENFALLSSTYRELSENS (i fonden) och VATTENKRAFTFÖRENINGENS UTSTÄLLNINGAR av modeller, kartor och statistik; I mitten: ETT GAMMALT POSTKONTOR ur postverkets mångomjättande utställning;

Nederst: HELAUTOMATISKT SVENSKT TELEFONSYSTEM (ing. Betulanders), en livligt uppmärksam detalj i telegrafverkets stora utställning.

decennierna, kommer måhända tydligast till synes i de utställda äldsta och modernaste typerna av rullande materiel. De första svensk-tillverkade lokomotiven ("Förstlingen" 1848 och "Frycksstad" 1855 från Munktells mek. verkstad) voro avsedda för privata järnvägars bruk. Konstruktionens grunddrag äro visserligen i stort sett desamma som ännu i dag, men dimensionerna äro så små att man förundrar sig öfver att dessa lokomotiv kunnat utföra något avsevärt arbete. Statens järnvägars första för trafikjänst anskaffade lokomotiv importerades från England och var efter dåtida förhållanden synnerligen förstklassigt. Man uppmärksammar emellertid en så-

dan detalj, som att förareskydd alldeles saknades, vilket i vårt hårda klimat bör hava varit en ofantlig olägenhet. Redan 1862 anskaffades statens första snälltågslokomotiv, men sedan olika typer befunnits för svaga för den allmer tilltagande vikten hos tågsätten har man slutligen kommit fram till modellen litt. F., starka, snabbgående maskiner och där den moderna tekniken och den vunna erfarenheten till fullo utnyttjats. De alla nyaste lokomotiv- och vagnstyperna återfinna vi helt naturligt inom den elektriska järnvägsdriften och alldeles särskilt uppmärksammat blir den i varje detalj na-

turtrogna modellen av järnvägsbanken vid Jonsered i framtida elektrifierat skick. I övrigt märkas ett flertal intressanta till järnvägsväsendet hörande saker: signalsystem, Kunze-Knorr's tryckluftbroms m. m.

Postverkets utställning ompänner en betydligt större tidrymd, ty medan järnvägarna i Sverige blott kunna föras tillbaka till 1850-talet, uppvisar det svenska postverket redan från 1500-talet kungörelser om postföring och i Österns länder har postväsendet

Forts. å sid. 575.

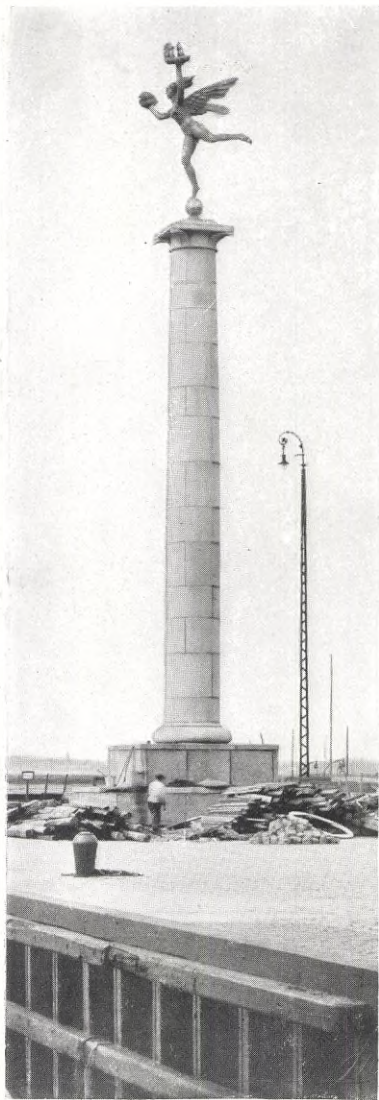

Foto. Steen-Müller, Hålsingborg. Kläde: Sjöberg, Gbg. SJÖFARTSMONUMENT AV PROFESSOR CARL MILLES, av nu avlidne direktör Matle Sommelius på sin 70-årsdag 1921 donerat till Hålsingborgs stad och där i dagarna rest vid ångtårneldäget

menande ganska gott förslag: låt flytta statyen till Jubileumsutställningens och H. 8 D:s stad, där med stor visshet icke en enda röst skall höjas emot detta konstverks uppställande på framträdande plats.

"Sjöfartsmonumentet", utgöres av en 23 meter hög granitkolonn krönt av ett kapital bärande en bevingad kvinnogestalt med ett skepp, stadens och sjöfartens symbol. Det imponerande monumentet blir ett nytt inslag i Hålsingborgs vackra stadsbild.

Fransk uniform till Artillerimuseum. Som Hvar 8 Dag sistlidet är var i tillfälle meddela, erhöill Artillerimuseum då av italienska regeringen som gåva en samling uniformer av modeller från världskriget. Helt nyligen har vårt armémuseums samlingar blivit förökade

En ny ståtlig konstdonation från framlidne direktör Matle Sommelius till sin hemstad Hålsingborg har i dagarna kommit till synes och utgör i likhet med alla de förut skänkta konstverken en avundsvärd prydnad för staden. — Inom samhället står icke desto mindre strid om den närmast förut donerade bronsstatyen "David" av Ivar Johnson, vilken av en stor och representativ del av stadens innevånare fördömes ur snart sagt alla synpunkter. Det tillkommer icke H. 8 D. att uppträda som domare i en konststrid, men vi våga framkomma med ett efter vårt för-

Efter fotografier. Kläde: Sjöberg, Gbg. "DRAKFONTÄNEN, ett nytt stort danskt skulpturverk av framlidne arkitekt T. Bindesböll och professor J. Skovgaard, upprest på Rådhusplatsen i Köpenhamn. Överst: Fontänen med sitt egendömliga vattenspel; därunder: HUVUDGRUPPEN. Text å sid. 571.

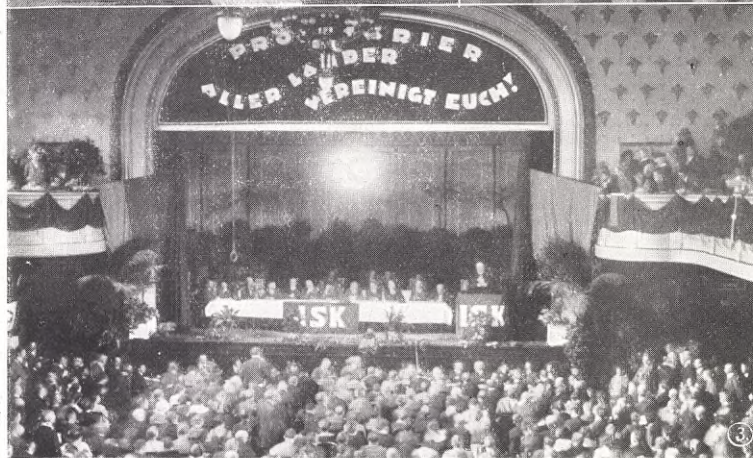
T. v. FRANSK INFANTERIUNIFORM skänkt av Franska staten till Artillerimuseum i Stockholm. Kläde: Sjöberg, Gbg.

Foto. Malmström, Sthlm.

med ännu en uniform av nyaste modell, en fransk infanteriuniform, som jämte tillhörande utrustning överlämnats av franska staten.

Uniformen är, liksom kappan och benlindorna, av blågrått kläde och samma färg har även stålhelmen. Den är liksom den personliga utrustningen — patronväskor, ränsel, mattornist m. m. — enkel och praktisk och har flere lärdomar att giva oss svenskar. O. K.

1-3. FRÅN SOCIALISTKONGRESSEN. 1. Hjalmar Branting (l. v.) och tyska socialdemokratiens nestor Eduard Bernstein. 2. Framstående socialdemokrater, medlemmar av exekutivkommittén: fr. v. sittande: Tom Shaw (Engl.), Wels (Tyskl.), Henderson (Engl.), Adler (Ösierr.), Abramovitsch (Ryssl.), stående: Stauning (Danm.), Cliford Allen (Engl.), Crispian (Tyskl.), Andersen (Danm.). 3. Vy över kongressen. Text å sid. 571.
4-5. JÄTTEDEMONSTRATION I MOSKVA mot den engelska noten. 4. Engelska Handelskommissionens residens, bevakat av statspolis. 5. Demonstranter kring en mannekäng som skall föreställa engelske utrikesministern, lord Curzon.

6. ALLRYSK KYRKOKONGRESS I MOSKVA. Tre typiska porträtt: fr. v. Krasnitsky, v. president i ryska kyrkoförvaltningen, Peter av Sibirien samt met-opoliten Antonin i Moskva, president. — Efter fotografier. Klitcht Aug, Sjöbergs Klitchdant, Gbg

STATSMINISTERSKIFTEN.

Efter porträtt.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

T. v. FYLKES-
MAND (Lands-
hövding) ABRA-
HAM BERGE, en
av Norges allra
främste politiker
och statsmän, f. n.
finansminister och
Halvorsens efter-
trädare som stats-
minister.

Norges stats-
minister Otto
B. Halvorsen
har den 23 maj
avlidit i en ål-
der av nära 51
år. Med honom
bortgick en av
Norges mest
populära poli-
tiker, känd för
sin duglighet
och ärlighet.
Först 1913 in-
trädde Halvor-
sen i det poli-
tiska livet, då i
egenskap av en

Kliché: Sjöberg, Gbg.

STATSMINISTER O. B. HALVORSEN.

F. 1872. † 23 maj.

Efter ett senaste porträtt taget i hemmet av fotograf
Sharpmoen, Kristiania.

av Kristianias stortingsrepresentanter, men redan
1918 stod han som högerpartiets ledare och två år
senare fick han efter venstres stora nederlag sitt
första uppdrag att bilda ministär. Emellertid med-
förde hans förbudsfiendliga hållning regeringens stör-
tande i juni 1921, men då motståndarnas förbudspo-
litik under de senaste två åren medfört en hel serie
tull- och handelspolitiska strider med de vinexpor-
terande länderna, fick han åter inträda på statsminis-
terposten och lyckades under de få månaderna före
sin bortgång bilägga de svåraste tvisterna. Såväl
lagtinget som odelstinget hade också uttalat sig för
upphävande av förbudet.

Efter statsminister Halvorsens död inlämnade rege-
Forts. å sid. 571.

Foto. Russel, London.

THE RIGHT HON. STANLEY BALDWIN.

Englands nye premiärminister. — T. h. DEN NYE PREMIÄRMINISTERN MED

FAMILJ. — Text å sid. 571.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

NORDISKA ODONTOLOGFÖRENINGENS ÅRSMÖTE I GÖTEBORG.

Vi namnteckna: 1. Dr. Karl Elander, Göteborg, mötets ordf.; 2. Prof. Billing, Stockholm; 3. Dr. Hj. Carlson, Gbg.; 4. Dr. Bergman, Borås; 5. Dr. Cederberg, Gbg.; 6. Prof. Mamlök, Berlin; 7. Dr. Ekström, Gbg.; 8. Dr. Heijde, Gbg.; 9. Dr. Blomberg, Gbg.; 10. Dr. Ia Heijde, Gbg.; 11. Prof. Oltesen, Kristiania; 12. Dr. Sigrid Petterson, Gbg.; 13. Dr. Richter, Gbg.; 14. Dr. Röing, Gbg.; 15. Dr. Mankell, Gbg.; 16. Dr. Jeuanord, Kristiania; 17. Dr. Poulsen, Köpenhamn; 18. Dr. Alén, Gbg.; 19. Dr. Thorleif, Falkenberg; 20. Dr. Björkman, Gbg.; 21. Dr. Graf, Lysekil; 22. Dr. Brun, Kristia; 23. Dr. Rudbeck, Borås; 24. Dr. Marmén, Gbg.; 25. Dr. Örnmark, Gbg.; 26. Dr. Renström, Herrljunga; 27. Dr. Bernstone, Uddevalla.

T. v. SVENSK LÄKARE DELEGERAD VID GREKISKT FÅNGLÄGER VID MILOS. 1. Dr. David Lindsjö, 2. Dr. Page samt medhjälpare bland de turkiska civilfångarne, tagna av grekerna som gisslan under fälttåget i Mindre Asien.

Kliché: Coës Ritbyrå & Klichéstatist, Gbg.

Pressfoto.

KONFERENS I STOCKHOLM FÖR NORDISKT HJÄLPARBETE. T. v. Närmast Landshövding Widén, fjöken av Klintberg, pastor Dahl (Bergen), ingenjör O Hirsch, teol. dr Jörgensen (Köpenh.) och borgarrådet W. Karlsson; längst bort t. v. jöken W. Lerche (Kristia), direktör Hillestad (Kristia), vid kortsidan: byråchef F. Boeck (Köpenh.). T. h. längst bort: advokat Mogensen (Köpenh.), byråchef Rasch (Köpenh.), fullmäktigt Berner (Köpenh.), —, —, kansliudd v. Koch, pastor Maroni (Kristia), pastor prim. Widner, rådman Jacobsen (Kristia), pastor Hygen (Kristia), konsul Barkman, dr Nyberg (Helsingfors), amanuens Höjer.

Texter å nästa sida.

Till bild å sid. 567.

Drakfontänen i Köpenhamn. I Köpenhamns centrum, alldeles intill en av stadens mest praktfulla byggnader — Rådhuset — har under många år stått en bassäng, i vilken barnen brukade plaska, då vattnet samlats i större mängd däri. Nu har denna bassäng fått en särskild utsmyckning genom den drakgrupp, som skapats genom samarbete mellan Danmarks främste nu levande konstnär, Joachim Skovgaard och bronsgjutaren Rasmussen. Själva bassängen är ett verk av den avlidne, högt begåvade och först efter sin död tullt uppskattade konstnären Th. Bindesböll.

Drakbrunnen är ett konstverk, som i hög grad fångar uppmärksamheten. Drakarna på bassängens kant skjuta kraftiga strålar upp mot tjuren, som angriper deras store frände. De små drakungarna, som krupit upp på drakmoderns stjärt, spruta sitt gift ned över tjurens rygg.

Köpenhamn har med drakfontänen fått en sevärhet mera och det är ett sällsynt levande skådespel, som här upprullar sig inför de intresserade åskådarna.

Till bild å sid. 570.

Nordiska Odontologföreningen har den 20 och 21 maj avhållit årsmöte i Göteborg. Ett flertal utländska gäster hade infunnit sig, bland dem professor Mamlok, Berlin, dr Poulsen, Danmark, och dr Jevanord, Kristiania, vilka genom föredrag eller demonstrationer deltog i förhandlingarna. Professor Julius Billing, Stockholm, doktorerna A. Cederberg och I. Ekström, Göteborg, hörde också till talarna.

Man beslöt att nästa årsmöte skall avhållas i Kristiania.

Till bild å sid. 570.

På inbjudan av Svenska fattigvårdsförbundet och Svenska sektionen för nordiskt samarbete på fattigvårdens och välgörenhetens område öppnades i Stockholm den 23 maj en *Nordisk filantropisk kongress*, i vilken ombud deltog från Danmark, Norge, Finland och Sverige. Förhandlingarna öppnades av kansli-rådet G. H. von Koch, som i sitt hälsningsanförande betonade att det nordiska filantropiska samarbetet i år kunde fira sitt tioårsjubileum.

Till bild å sid. 570.

Som på sin tid omtalades avreste doktor *David Lindsjö* för tre månader sedan till Smyrna och Aten för att som medlem av den efter första Lausannekonferensen tillsatta internationella kommissionen övervaka krigsfångeutväxlingen mellan Grekland och Turkiet. Doktor Lindsjö har den 19 maj återkommit till Stockholm och lämnat en del intressanta uppgifter om sitt nu slutförda arbete därute. Kommissionen bestod förutom av doktor Lindsjö av en grekisk och en turkisk samt av dr Page och ytterligare en schweizisk representant.

Antalet grekiska flyktingar, som för närvarande finnas i Grekland, uppgår till inalles 1,300,000, därav enbart i Aten 300,000. Där torde knappast finnas en enda familj, som icke har någon flykting inkvarterad hos sig, andra ha beretts rum i fabriker, baracker och tält, som iordningställts av regeringen. Det stora flertalet av dessa hemlösa personer kommer från Smyrna, av vars 30,000 hus minst 12,000 lades i aska under den stora branden i oktober förra året. I Aten och övriga icke ödelagda delar av Grekland är emellertid livsmedelstillgången god och livsmedlen billiga. Även i Turkiet äro förhållandena för närvarande förvånansvärt goda i betraktande av att så kort tid förlutit sedan kriget avslutades.

TURISTUTSTÄLLNINGEN. Forts. fr. sid. 564.

Ypperliga fotografier, landskapsvis ordnade och väl valda för att låta olika landsdelars särprägel och skönhet komma till sin rätt. Särskild uppmärksamhet påkalla de briljanta bilder från jubileumsstaden, vilka äro avsedda att av Turistföreningen samlas i ett album,

motsvarande det redan utgivna om Stockholm. Men icke blott i fotografier utan även genom modeller, kartor och andra medel bibringas besökaren en bild av turistväsendet tillhörande saker. Bland modellerna ser man såväl St Clemens gamla gråa kyrkoruin från Visby, Skånegårdens komfortabla, egenartade och vackra hotellbyggnader som en av vår måhända främsta turistvattenvägs, Göta Kanals, välbyggda ångare och en av Turistföreningens solida fjällstugor, av vilka ett flertal uppförts i Jämtland och Lappland och där varit till stort gagn. En väldig liggande karta upptager nästan halva hallens yta och vid betraktande av densamma får man en sällsynt klar och livlig bild av Sveriges kommunikationer och i turisthänseenden märkliga platser. Ty medan rediga linjer utmärka samfärdselvägarna giva kyrkor, och andra byggnader en ögonblicklig och pregnant bild av och uppgift om olika orters karaktär. En väggmålning åskådliggör på ett slående sätt våra mäst kända svenska bergstopparns relativa höjder och visa på samma gång på vilka höjder några turisthotell ligga. Man överraskas t. ex. av att finna Abisko på endast 3—400 meter medan Sylfjällets Turiststation i Jämtland klättrat upp till den ansevärd höjden av nära 1,000 meter över havet.

Bland övriga utställningsföremål äro givetvis skisserna till enkla men smakfulla hotellrum, inkomna i Turistföreningens därom utlysta tävling, och trafikföretagens och en del lokala turistsamfunds bildmaterial av särskilt intresse. Och för dem, som vilja ha allt i om möjligt ännu livligare och klarare bilder finnes en liten intim biografteater, där de vackraste bilder från vårt natursköna land flera gånger dagligen utan avgift upprullas för intresserade.

Till bild å sid. 568.

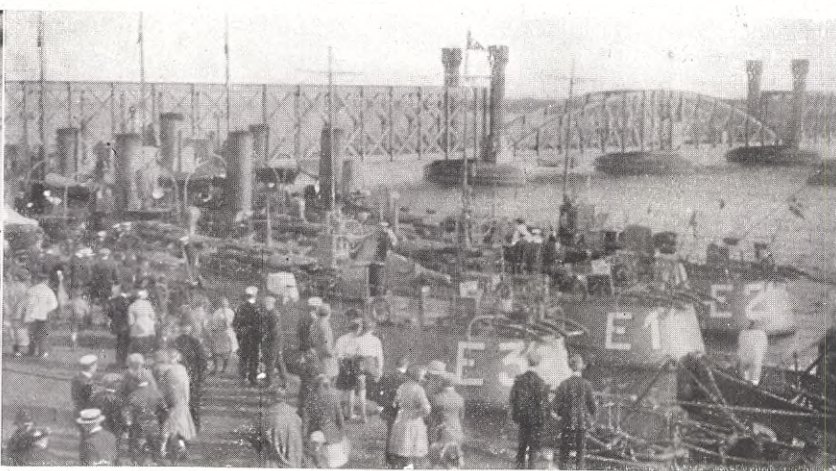
En ny *international* bildades vid den stora socialistiska kongressen i Hamburg den 21—25 maj, i vilken ombud från ett trettiofem länders deltog. Sverige hade sänt en talrik delegation med bl. s. hrr Hjalmar Branting, Per Albin Hansson, Sandler och Gustav Möller. Ett flertal svenskar ha också fått säte i de ny tillsatta kommissionerna. — Kongressens stora betydelse ligger däri, att ett sedan länge bedrivet målmedvetet arbete att utjämna meningsskiljaktigheter mellan Wien- och London-internationalerna här tog sig uttryck i en formlig sammanslagning.

STATSMINISTERSKIFTEN. Forts. fr. sid. 569.

ringen sin demissionsansökan. Flertalet medlemmar komma emellertid att upptaga sina forna portföljer med undantag för stats- och justitieministerposterna, vilka genom Halvorsens frånfälle fordra nybesättning. Som statsminister inträdde den 30 maj f. finansministern *Abraham Berge*.

Bonar Law, Englands premiärminister, har på grund av sjukdom nödgats frånträda sin befattning och den 22 maj kallades *Stanley Baldwin*, finansminister i Law's kabinett, att bilda den nya ministären. Kabinettets politiska färg är densamma som det föregående och det stora flertalet ministerposter beklädas av samma män. Nya äro dock finansministern *Reginald Mc Kenna*, vilken tidigare varit såväl undervisnings-, marin- och inrikes- som finansminister, och *lord Robert Cecil*, som ävenledes tidigare varit minister och vilkens ivriga arbete inom och för Nationernas förbund är välbekant. Den nya regeringen har mottagits med stor tillfredsställelse såväl inom som utom landet.

Bonar Law har vid sin avgång fått mottaga ett synnerligt stort antal bevis på deltagande och uppskattning av hans redbara, kloka och försynta personlighet även från politiska motståndare. Särskild uppmärksamhet har fästs vid ett långre telegram från Poincaré.

VÅLDSAM RÖKBOMB-EXPLOSION Å DANKE KRYSSAREN "GEJSER" medförande svåra skador å nära 60 personer och möjligen dödsfall i de svåraste fallen. Torpedbåtar med de sårade inkomna till Masnedsund för att föras till garnisonssjukhuset i Vordingborg. — T. v. Chefen å "Gejser", örlogskapten Godfred Hansen, en av de svårast sårade. Efter fotografier.

En ohygglig katastrof har inträffat inom den danska marinen, i det att under pågående demonstration av s. k. rökbomber, avsedda att under

krig genom den utvecklade röken dölja fartyget för fiendens blickar, en sådan rökbomb exploderade ombord å kryssaren Gejser. Icke mindre än 56 personer blevo mer eller mindre sårade, därav flera svårt, och för en, — kaptenlöjtnant P. C. Rützou, befälhavare på Delfinen — föreligger allvarlig livsfara. Övningarna avhöllos i det s. k. Smaalandskavet, söder om Själland, dit en hel flottillj samlats. Ombord på Gejser befunno sig också samtliga befälhavare på dessa fartyg, varför olyckan fick särskilt stor omfattning.

Gejsers chef, kapten Godfred Hansen, som ävenledes hörde till de svårast sårade, är välkänd som polarforskare. Som premiärlöjtnant deltog han i egenkap av underbefälhavare på Roald Amundsens Gjøa-expedition genom nordvästpassagen och 1911—12

var han underbefälhavare på skonerten Ingolfs färd till Västindien. Därefter blev han konungens adjutant och ledde den tredje Thule-expeditionen, med uppgift att utlägga depoter för Amundsens Nordpolsexpedition.

De danska sjömännen visade alla ett hjältemodigt uppförande. Ingen klagade trots de fruktansvärda smärtorna av den brinnande fosfor, som slungats dem i ansiktet, på händerna o. s. v. Talrika sympatibevis hava ingått till danska marinministeriet.

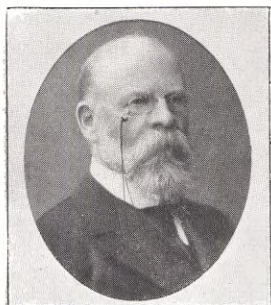
*

Polismästaren Hårleman och polisintendenten Hallgren ha i dagarna återkommit från ett längre besök i Amerika, där de båda Stockholmska cheferna bevisat en på New York's polismyndigheters initiativ anordnad kongress. Staten New York stod som inbjudare och omkr. 900 för polisväsendet synnerligen representativa personer hade samlats till överläggningar. Beslut fattades icke å kongressen men denna lämnade mycket goda resultat genom det livliga utbytet av erfarenheter och idéer.

STOCKHOLMS POLISMÄSTARE GUSTAF HÅRLEMAN (1) OGH POLISINTENDENT ERIK HALLGREN (2) återvända från Internationella Polismästarekongressen i New York. Ombord å Svenska Amerikaliniens ångare "Drottningholm" där de svenska polismännen avskedshälsades av flera av New Yorks högre polisbefäl o. a. — Efter fotografi. Klippta Sjöberg, Gbg.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

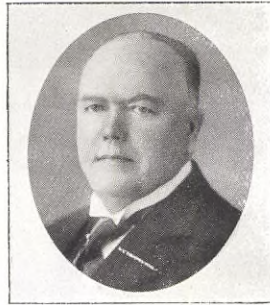
J. F. HALLBERG.
F. d. Bankdirektör. — Stock-
holm. — 80 år 2 juni.*

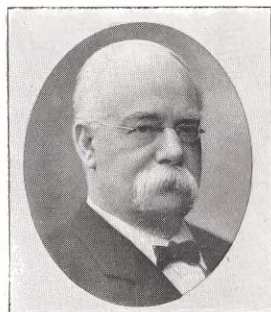
O. F. VON ZWEIFBERGK.
Fil. Lic. F. d. Huvudred. för D. N.
Sihlm. — 60 år 23 maj.*

A. I. SWARTLING.
Disponent. — Norrköping.
55 år 1 juni.*

A. L. REGNELL.
Bankdirektör. — Umeå.
60 år 5 juni *

E. W. DAHLGREN.
F. d. Riksbibliotekarie. —
Stockholm. — 75 år 7 juni.*

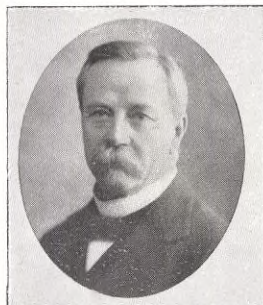
O. J. G. SWARTZ.
Universitetskanslär. Företö.
statsmin. Sthlm.—65 år 5 juni.*

A. J. J. GUINCHARD.
Fil. Dr. Direktör. — Sthlm.
50 år 1 juni.*

M. F. C:SON BÖÖK.
Professor. — Lund.
40 år 12 maj.*

H. G. P. ÖHNGREN.
v. Konsul. — Örnsköldsvik.
70 år 7 juni.*

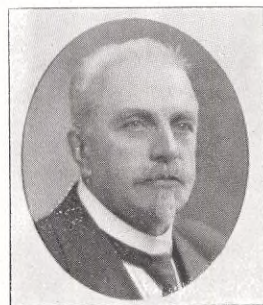
K. ÅKERBERG.
Godsägare. — Knistad.
70 år 6 juni *

A. NILSSON.
Disponent. — Eksjö.
50 år 20 maj.*

S. I. LAURENIUS.
Direktör. — Göteborg.
50 år 18 maj.*

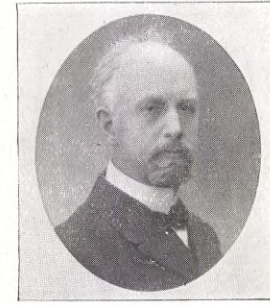
O. F. JACOBSON.
Ingeniör. — Göteborg.
65 år 22 maj.*

O. T. MEDELIUS.
Varvsingeniör. — Göteborg.
60 år 16 maj.*

A. F. WAHLBERG.
Överingeniör. — Stockholm.
55 år 2 juni.*

J. G. E. SETH.
Maskiningeniör. — Göteborg
50 år 6 juni.*

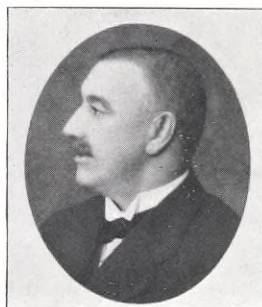
Klisché: Aug. Sjöbergs Klischéanst., Gbg

* Data å sid. 575

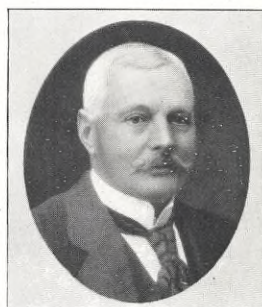
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

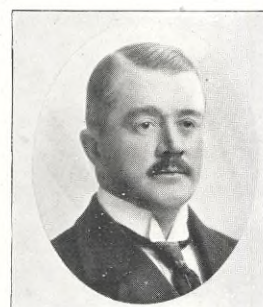
C. ENGSTRÖM
Grosshandlande. — Eslöv.
80 år 26 maj.*

E. TJÄDER.
Handlande. — Stockholm.
60 år 18 maj.*

C. E. GUSTAFSON.
Handlande. — Lidköping.
60 år 23 maj.*

E. SETTERBORG.
Grosshandlande. — Göteborg.
50 år 14 maj.

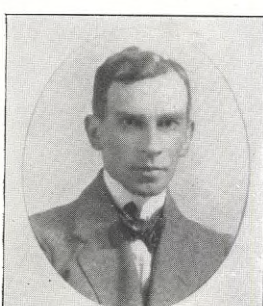
O. W. VON KNORRING.
Överste. — Västerås.
60 år 31 maj.*

E. G. GERELL.
Tullförvaltare. — Karlshamn.
60 år 19 maj.*

G. BROVALL.
Förste Trafikinspektör - Göte-
borg. — 50 år 18 maj.*

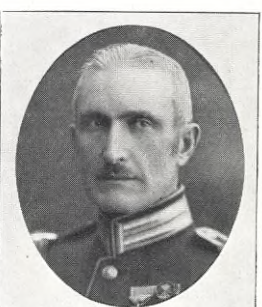
G. F. LINDSTEDT.
Rev.-sekr. Multioomb.-man. —
Sthlm — 40 år 23 maj.*

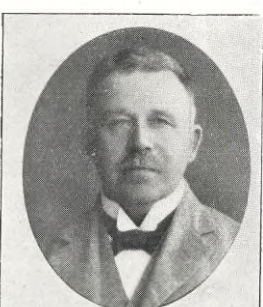
O. F. SCHILLBERG †.
V. Häradshövding. — Råsunda.
F. 1838. † 19 maj.*

I. ASKLÖF †.
Fil. Dr. — Tranås.
F. 1845. † 8 maj.*

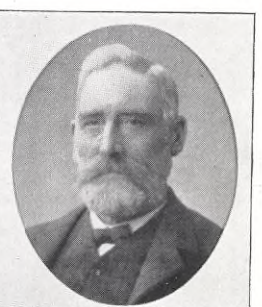
A. M. ADLERCREUTZ †.
Överste. — Västerås.
F. 1868. † 24 maj.*

E. S:SON FLACH †.
Godsägare. — Bräberg.
F. 1869. † 19 maj.*

A. A. ÅHL †.
F. d. Telegrafkommissarie. —
Kalmar. — F. 1842. † 17 maj.*

N. ANDERSSON †.
F. d. Riksdagsman — Trälle-
borg. — F. 1847. † 12 maj.*

P. ENGLESSON †.
F. d. Länsveterinär. — Karls-
krona — F. 1855. † 15 maj.*

N. J. FORSSBLAD †.
Sjökapt. — Göteborg.
F. 1874 + 20 maj.*
Klickat Aug. Sjöbergs Klischeé- och
Görb.

* Data å nästa sida.

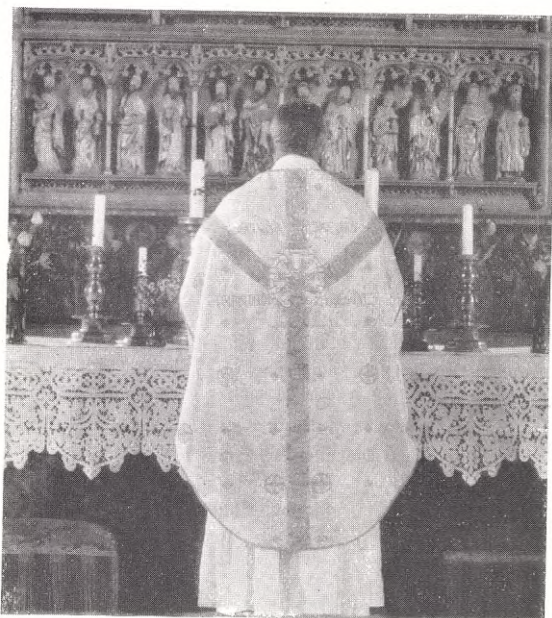

Foto. Borge, Hälisingborg

DEN AV KRONPRINSESSAN MARGARET TILL MARIASKYRKAN I HÄLSINGBORG SKÄNKTA MÄSSKRUDEN I BRUK.

Ett märkligt fynd har nyligen gjorts på Gottland i det man där vid plöjning i Mellings myr ej långt från Eksta kyrka påträffat ett nästan fullständigt älg-skelett. Som bekant finnes numera på ön endast en mycket torftig fauna — harar, rävar och ekorrar äro de enda vilda djuren, medan t. ex. älgen alldeles saknas. Redan tidigare har man visserligen funnit en del av älgben tillverkade redskap och lämningar av älg-skelett, men intet som i full-

Efter fotograf

KVINNORNAS I GÖTEBORG JUBILEUMSBANER, överlämnat till staden å 300-årsjubileumdagen den 8 maj (se n:r 33). Baneret är utfört å Liciums Atelier i Stockholm. Vapnet är det av staden nu antagna efter ett Gustaf II Adolfsgill; spetsen samma konunges krönta namnchiffer; broderiet rikt sömmat i guld och silver, den blå botten prydd med små kronor i guld; baksidan av blått siden med kronor i blått.

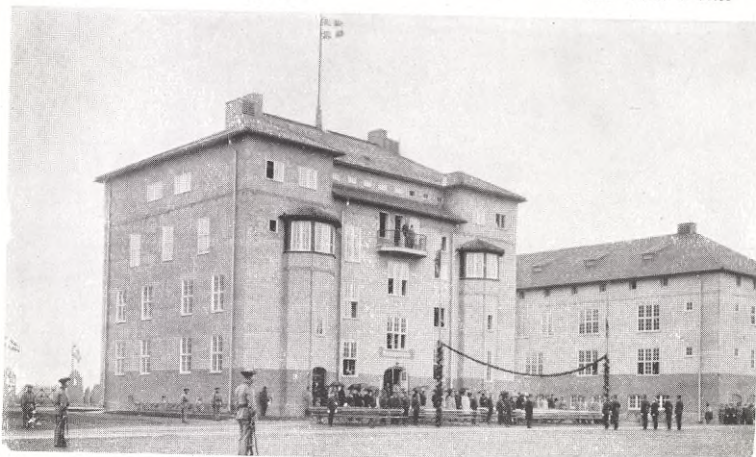

Foto. Kembrandt, Kristianstad

NORRA SKÅNSKA INFANTERIREGEMENTETS KASÄRNER INVIGAS DEN 18 MAJ.

mare undersökning kunna troligen ur geologisk synpunkt intressanta slutsatser dragas.

grafverkets styresområde och alltså rymmes inom denna utställning även telefoner från olika perioder. Särskilt uppmärksammade bli de utställda olika automatiska telefonsystemen. Medan det i Landskrona införda amerikanska systemet (Western Electric & Co.) kan användas såväl halv- som helautomatiskt, äro de båda svenska konstruktionerna, Betulanders och Hultman-Ericsons helautomatiska och under införande i resp. Sundsvall och Stockholm.

Till Vattenfallstyrelsens och Vattenkraftföreningens utställningar få vi anledning senare återkomma.

Ametörf (60, J. Nihlén

MÄRKLIGT ÄLGFYND PÅ GOTTLAND.

Etché G. G. G.